

ביאורים לדוחות הכספיים

1. עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP), תוך התאמתם לפעילות המיוחדת של בנק מרכזי, כפי שמקובל גם בבנקים מרכזיים אחרים. הנושאים העיקריים, שהוצגו בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים מרכזיים, הם:

- (1) חשבונות שיערוך – כמפורט להלן בסעיף יג.
- (2) דוחות על תזרימי המזומנים – כמפורט להלן בסעיף כ.

ב. הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

- (1) **הבנק** – בנק ישראל.
- (2) **מדד** – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
- (3) **סכום מותאם** – סכום נומינלי היסטורי, שהותאם למדד בגין חודש דצמבר 2003, על פי הוראות גילויי דעת 23 ו-36 של לשכת רואי החשבון בישראל.
- (4) **סכום מדווח** – סכום המותאם למועד המעבר (31 בדצמבר 2003), בתוספת סכומים בערכים נומינליים שנוספו לאחר מועד המעבר ובניכוי סכומים שנגרעו לאחר מועד המעבר.
- (5) **דיווח כספי נומינלי** – דיווח כספי המבוסס על סכומים מדווחים.
- (6) **שווי הוגן** – הסכום שבו היה אפשר לרכוש או למכור נכס (ליטול או לפרוע התחייבות) בעסקה שוטפת בין צדדים בלתי תלויים הפועלים בהתאם לרצונם.

ג. דוחות כספיים בסכומים מדווחים

- (1) בחודש אוקטובר 2001 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מס' 12 בדבר "הפסקת ההתאמה של דוחות כספיים". בהתאם לתקן זה, ובהתאם לתקן חשבונאות מס' 17, שפורסם בחודש דצמבר 2002, הופסקה ההתאמה של הדוחות הכספיים לאינפלציה ביום 1 בינואר 2004.
- (2) הבנק ערך את דוחותיו הכספיים בעבר על בסיס המוסכמה של העלות ההיסטורית, ללא התחשבות בשינויים בכוח הקנייה של המטבע הישראלי. בדוחות הכספיים לשנת 2005 מספרי ההשוואה לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2003 חושבו מחדש על בסיס העלות ההיסטורית המותאמת למדד המחירים לצרכן, כנדרש על פי תקן חשבונאות מס' 12, לצורך המעבר לדיווח לפי סכומים מדווחים.

- הסכומים המותאמים ליום 31 בדצמבר 2003 שימשו נקודת מוצא לדיווח הכספי הנומינלי החל מיום 1 בינואר 2004. תוספות וגריעות במהלך התקופה נכללו בערכים נומינליים.
- (3) סכומי הנכסים הלא-כספיים אינם מייצגים בהכרח את שווי המימוש או את השווי הכלכלי העדכני, אלא רק את הסכומים המדווחים של אותם נכסים.
- (4) בדוחות הכספיים "עלות" משמעותה עלות בסכום מדווח.

ד. עקרונות הדיווח

- (1) מאזן
- א. פריטים לא-כספיים (רכוש קבוע והשקעות המוצגות על פי העלות) מוצגים בסכומים מדווחים.
- ב. פריטים כספיים מוצגים במאזן בערכים נומינליים לתאריך המאזן.
- ג. המאזן מוצג על פי מבנה המותאם לבנקים מרכזיים.
- (2) דוח רווח והפסד
- א. הכנסות והוצאות הנובעות מפריטים לא-כספיים (כגון פחת, הוצאות והכנסות מראש), או מהפרשות הכלולות במאזן, נגזרות מהתנועה בין הסכום המדווח ביתרת הפתיחה לבין הסכום המדווח ביתרת הסגירה.
- ב. יתר רכיבי דוח הרווח וההפסד (כגון הכנסות הריבית והוצאות הריבית) מוצגים בערכים נומינליים.
- (3) דוח על השינויים בהון
- על פי סעיף 76 לחוק בנק ישראל התש"ע-2010, בתום שלושה חודשים מתום כל שנה יעביר הבנק בפועל לממשלה רווחים בהתאם להוראות אלה:
- א. אם ההון יעמוד על שיעור של 2.5% או יותר מסך הנכסים, יועבר לממשלה סכום השווה לרווח הנקי, בניכוי יתרת העודפים אם היא שלילית.
- ב. אם ההון יעמוד על שיעור העולה על אחוז אחד מסך הנכסים, אך פחות מ-2.5% מסך הנכסים, יועבר לממשלה סכום השווה ל-50% מהרווח הנקי, בניכוי יתרת העודפים אם היא שלילית.
- ג. אם ההון יעמוד על שיעור של אחוז אחד או פחות מסך הנכסים, לא יועברו רווחים.
- הבנק רשאי לרשום קרנות הון הנובעות מכללים חשבונאיים - ובלכד שיתרת הרווח הנקי שלא הועברה לממשלה כאמור לעיל תצטרף ליתרת העודפים, ולא תוכר כפריט הוני אחר, אלא אם כן הוסכם אחרת בין הנגידה לבין שר האוצר.
- בהתאם להוראות אלה, נכון ליום 31 בדצמבר 2016, לא נוצרה חבות להעברת כספים לממשלה.

ה. השימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים נדרשת הנהלת הבנק להשתמש באומדנים והערכות לגבי עסקאות או עניינים שהשפעתם הסופית על הדוחות הכספיים אינה ניתנת לקביעה מדויקת בעת עריכת הדוחות. אך שהאומדנים או ההערכות נעשים לפי מיטב שיקול הדעת של ההנהלה, ההשפעה הסופית של עסקאות או עניינים כאמור עשויה להיות שונה מזו של האומדנים או של ההערכות לגביהם.

1. הכרה בהכנסה

הכנסות והוצאות נזקפות לרווח וההפסד על בסיס צבירה. רווחים או הפסדים ממומשים הנובעים ממטבע חוץ ומניירות ערך במטבע מקומי ובמטבע חוץ מועברים לדוח הרווח וההפסד. רווחים או הפסדים אלו מחושבים על בסיס העלות הממוצעת של היתרות באותו הנכס.

רווחים לא-ממומשים אינם מועברים לדוח הרווח וההפסד, אלא נזקפים במאזן לחשבון שיערוך. הפסדים לא-ממומשים מועברים לדוח הרווח וההפסד, לאחר קיזוז רווחים שלא מומשו באותו הנכס. הפסדים אלו נובעים מהפער בין העלות הממוצעת של נכס לבין השווי ההוגן שלו. הפסדים לא-ממומשים מניירות ערך במטבע חוץ, מניירות ערך במטבע מקומי או ממטבע חוץ מסוים לא מקוזזים כנגד רווח לא-ממומש מניירות ערך או ממטבעות חוץ אחרים. הפסדים שהוכרו בדוח הרווח וההפסד לא יקוזזו כנגד רווחים לא-ממומשים שייצברו בעתיד.

2. ניירות ערך

1) ניירות ערך במטבע חוץ

ניירות ערך סחירים במטבע חוץ מוצגים במאזן לפי שוויים ההוגן לתאריך המאזן. השווי ההוגן של ניירות ערך שיש להם מחיר מצוטט מתבסס על מחירי השוק. ניירות ערך שאין להם ציטוט משוערכים על פי נתונים המתקבלים ממקורות חיצוניים.

העלות המותאמת של אגרות החוב היא ערכם הנקוב בתוספת הריבית, הפרשי ההצמדה ויתרת הפרמיה או הניכיון שטרם הופחתה. הפרמיה או הניכיון מופחתים על פני התקופה שממועד רכישת נייר הערך ועד למועד פדיונו.

ההפרש שבין העלות המקורית של ניירות הערך לבין ערכם הנקוב בתוספת הריבית ויתרת הפרמיה או הניכיון שטרם הופחתה, נזקף לדוח הרווח וההפסד.

הפרשי הצמדה למדד המתפרסם בחו"ל שנצברו על הקרן וטרם מומשו, וכן ההפרש שבין השווי ההוגן של ניירות הערך לבין עלותם המותאמת, לגבי כל נייר ערך, נזקפים לחשבון השיערוך במאזן. הכנסות הריבית והפחתות הפרמיה או הניכיון מוצגות בסעיף "הכנסות ריבית מנכסים במטבע חוץ בחו"ל".

הכנסות ממימוש ניירות ערך מוצגות בסעיף "הכנסות (הוצאות) פיננסיות אחרות - מניירות ערך וממכשירים פיננסיים נגזרים".

יתרת ההפסד הלא-ממומש, המחושבת לגבי כל נייר ערך בנפרד, נזקפת לדוח הרווח וההפסד בסוף השנה ומוצגת בסעיף "הכנסות (הוצאות) פיננסיות אחרות - מניירות ערך וממכשירים פיננסיים נגזרים".

2) ניירות ערך במטבע מקומי

ניירות ערך ממשלתיים סחירים במטבע מקומי מוצגים במאזן לפי שוויים ההוגן לתאריך המאזן. ההפרש שבין העלות המקורית של ניירות הערך לבין ערכם הנקוב, בתוספת הריבית ויתרת הפרמיה או הניכיון שטרם הופחתה, נזקף לדוח הרווח וההפסד.

הפרשי הצמדה למדד שנצברו על הקרן וטרם מומשו, וכן ההפרש שבין השווי ההוגן של ניירות הערך לבין עלותם המותאמת, נזקפים לחשבון השיערוך במאזן.

הכנסות הריבית והפחתות הפרמיה או הניכיון מוצגות בסעיף "הכנסות ריבית מהממשלה". יתרת ההפסד הלא-ממומש, המחושבת לגבי כל נייר ערך בנפרד, נזקפת לדוח הרווח וההפסד בסוף השנה ומוצגת בסעיף "הכנסות (הוצאות) פיננסיות אחרות - מניירות ערך וממכשירים פיננסיים נגזרים".

ח. מוסדות כספיים בין-לאומיים

1) קרן המטבע הבין-לאומית

ההשתתפות בקרן המטבע הבין-לאומית (להלן - הקרן) מנוהלת במטבע SDR ומוצגת בשקלים חדשים לפי השערים היציגים שפרסם בנק ישראל לתאריך המאזן. (ראו ביאורים 3 ו-12).

2) יתרות בגין מוסדות כספיים בין-לאומיים

ההשתתפות של בנק ישראל במוסדות הכספיים הבין-לאומיים האחרים מוצגת בסעיף "מוסדות כספיים בין-לאומיים" בצד הנכסים לפי העלות במטבע ההשתתפות, מתורגמת לשער החליפין במועד העסקה, בהתאמות הנדרשות לדיווח בערכים מדווחים בהתאם לתקן חשבונאות מס' 12 בדבר "הפסקת ההתאמה של דוחות כספיים".

ההתחייבות למוסדות כספיים בין-לאומיים מוצגת בסעיף "קרן המטבע הבין-לאומית ואחרות" בצד ההתחייבויות.

ט. רכוש קבוע

- 1) הנכסים הקבועים מוצגים על בסיס העלות בניכוי פחת שנצבר. העלות כוללת הוצאות הניתנות לייחוס ישיר לרכישת הנכס.
- 2) שיפורים ושכלולים נזקפים לעלות הנכסים, ומופחתים לאורך כל תקופת חייהם, ואילו הוצאות אחזקה ותיקונים נזקפות לדוח הרווח וההפסד עם התהוותן.
- 3) הפחת מחושב לפי שיטת הקו הישר, על בסיס משך השימוש המשוער בנכסים:
 - מבנים – 50 עד 67 שנים;
 - כלי רכב – 6.5 שנים;
 - מחשבים – 4 שנים;
 - ציוד – 10 שנים.
- 4) תוכנות שאינן חלק אינטגרלי מהחומרה המתייחסת אליהן מוצגות במסגרת הרכוש הקבוע על בסיס העלות ומופחתות בקו ישר על פני ארבע שנים.

י. שטרי כסף ומעות במחזור

שטרי כסף ומעות במחזור שהונפקו על ידי הבנק מבטאים את התחייבות הבנק כלפי המחזיקים בהם. ההתחייבות מוצגת במאזן הבנק לפי הערך הנקוב.

יא. מילווה קצר מועד

יתרת המילווה קצר המועד (להלן - מק"ם) המוצגת במאזן הבנק מבטאת את מחיר הפדיון של המילווה שבידי הציבור, בניכוי יתרת הניכיון שטרם הופחתה. מק"ם שנמכר מהממשלה לבנק ישראל אך טרם נמכר לציבור אינו כלול ביתרת המק"ם.

המק"ם מונפק לתקופה של עד שנה. סכום הניכיון הוא ההפרש בין מחיר הפדיון של המילווה לבין התמורה ממכירתו לציבור.

הניכיון מופחת על פני התקופה שממועד הנפקת המק"ם ועד למועד פדיונו. הוצאות הפחתת הניכיון בגין יתרת המילווה שבידי הציבור מוצגות בדוח הרווח וההפסד בסעיף "הוצאות ריבית לבנקים ולציבור".

י.ב. התחייבויות בגין זכויות עובדים

בגין כל ההתחייבויות הקשורות ליחסי עובד-מעביד ישנן עתודות מתאימות - על פי דין, הסכם, נוהג וציפיות ההנהלה.

ההתחייבות לפנסיה ולתשלומי פרישה מחושבת על ידי אקטואר מומחה בשיטת הערכה של ההטבות הנצברות ובהתחשב בהסתברויות על בסיס ניסיון העבר. שיעור ההיוון של העתודות הוא על פי שיעור היוון המבוסס על עקום ריבית של אג"ח ממשלתיות בישראל, ושיעור עליית השכר בעתיד מוערך על ידי ההנהלה ועל בסיס ניסיון העבר.

ההפרשה לחופשה מחושבת על בסיס צבירת ימי חופשה והשכר הקובע לפדיון חופשה ליום 31 באוקטובר. ההפרשה בהתחייבות הנובע מההפרש בין צבירת ימי חופשה ליום 31 באוקטובר לבין צבירתם ליום 31 בדצמבר אינו מהותי (ראו ביאור 14).

התחייבויות בגין זכויות עובדים מוצגות בסעיף "התחייבויות אחרות" במטבע מקומי.

י.ג. חשבונות שיערוך

להלן סוגי חשבונות השיערוך:

1) חשבונות השיערוך הכוללים רווחים לא-ממומשים מהפרשי שער על היתרות הנקובות במטבע חוץ ורווחים לא-ממומשים בגין הצמדה למדד ושיערוך של ניירות ערך סחירים במטבע מקומי ובמטבע חוץ לשוויים ההוגן.

חשבונות שיערוך אלה מנוהלים לכל פריט (מטבע, נייר ערך) בנפרד ומועברים לדוח הרווח וההפסד בעת מימוש אותו פריט או חלק ממנו. אין קיזוז בין סוגי פריטים שונים. חשבונות השיערוך בגין תיקים מסוימים בניהול חיצוני מנוהלים ברמת התיק.

יתרת ההפסד בחשבונות השיערוך לגבי כל פריט (מטבע, נייר ערך), הנובעת מהפרשי הצמדה והפרשי מחירים בניירות ערך במטבע מקומי ובמטבע חוץ ומהפרשי שערים ביתרות הנקובות במטבע חוץ, מועברת בסוף השנה לדוח הרווח וההפסד (ראו גם סעיף ו' לעיל).

2) חשבון שיערוך הכולל רווחים או הפסדים לא ממומשים הנובעים משינויים בהנחות האקטואריות בחישוב ההפרשה לפנסיה. לפיכך, אם נצברו הפסדים לא ממומשים לסוף שנה, יתרת החשבון תהיה שלילית.

י.ד. מטבע חוץ

הנכסים וההתחייבויות הנקובים במטבע חוץ, או צמודים למטבע חוץ, מוצגים בשקלים חדשים לפי השערים היציגים שפרסם בנק ישראל לתאריך המאזן.

ההכנסות וההוצאות במטבע חוץ כלולות בדוח הרווח וההפסד לפי השערים היציגים ששררו ביום הערך של ביצוע כל פעולה.

הפרשי שער מהתאמת הנכסים וההתחייבויות עקב שינויים בשערי החליפין כוללים הפרשי שערים ממומשים ולא-ממומשים.

רווחים או הפסדים מהפרשי שער ממומשים נזקפים לדוח רווח והפסד. הפרשי שערים לא-ממומשים נזקפים לחשבונות השיערוך במאזן לגבי כל מטבע חוץ בנפרד.

יתרת הפסד בחשבונות השיערוך לסוף השנה מועברת לדוח הרווח וההפסד, ולא תקוזז בעתיד מהרווחים הלא-ממומשים. הפסדים לא-ממומשים במטבע אחד אינם מקוזזים כנגד רווחים לא-ממומשים במטבע אחר.

להלן נתונים על שערי החליפין של השקל מול מספר מטבעות עיקריים:

שיעור השינוי		ליום 31 בדצמבר			
2015	2016	2014	2015	2016	
(אחוזים)		(שקלים חדשים)			
0.3	(1.5)	3.8890	3.9020	3.8450	דולר ארה"ב
(10.1)	(4.8)	4.7246	4.2468	4.0438	אירו
(4.6)	(18.3)	6.0636	5.7840	4.7252	לירה שטרלינג
(4.0)	(4.4)	5.6344	5.4071	5.1689	זכויות משיכה מיוחדות (SDR) ¹

1) שער ה-SDR מפורסם על ידי קרן המטבע הבין לאומית ונקבע לפי סל משוקלל של ארבעה מטבעות - דולר של ארה"ב, אירו, יין יפני ולירה שטרלינג.

ט. הצמדה

נכסים והתחייבויות הצמודים למדד המחירים לצרכן בישראל מוצגים לפי תנאי ההצמדה שנקבעו לגבי כל יתרה.

להלן נתונים על מדד המחירים לצרכן (על בסיס ממוצע 2002):

שיעור השינוי		ליום 31 בדצמבר			
2015	2016	2014	2015	2016	
(אחוזים)		(נקודות)			
(0.9)	(0.3)	124.3	123.2	122.8	לחודש נובמבר מדד המחירים לצרכן
(1.0)	(0.2)	124.3	123.1	122.8	לחודש דצמבר

טז. שיעורי ריבית

חלק מהריביות הנגבות או משולמות על ידי בנק ישראל, מבוססות על ריבית בנק ישראל או על ריבית הבסיסית (prime).

להלן נתונים על שיעורי הריביות:

שיעור השינוי		ליום 31 בדצמבר			
2015	2016	2014	2015	2016	
(אחוזים)					
(60.0)	-	0.25	0.10	0.10	ריבית בנק ישראל
(8.6)	-	1.75	1.60	1.60	ריבית הפריים

ז. מכשירים פיננסיים

הבנק משתמש במכשירים פיננסיים בפעילותו בתחום המוניטרי ובתחום מטבע החוץ, בישראל ומחוץ לישראל.

1) מכשירים פיננסיים בפעילות בישראל:

עסקאות עתידיות המרות שקל/דולר (Forwards)

העסקאות מוצגות במאזן נטו בסעיף "נכסים אחרים" או "התחייבויות אחרות" במטבע חוץ: קבלת דולרים בעתיד בניכוי מסירת שקלים בעתיד. בדוח הרווח וההפסד מוצגות תוצאות העסקאות בסעיף "הכנסות ריבית מנכסים במטבע חוץ בחו"ל".

2) מכשירים פיננסיים בפעילות מחוץ לישראל:

א. עסקאות מכר חוזר (Reverse Repurchase Agreements - R. Repo)

עסקאות רכש חוזר (Repurchase Agreement - Repo).

הבנק מבצע עסקאות מכר חוזר (R. Repo). עסקאות אלו מטופלות כחוב מובטח ומוצגות בסעיף "ניירות ערך שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר". ניירות ערך שנרכשו במסגרת זו אינם מוצגים במאזן. בדוח הרווח וההפסד מוצגות תוצאות העסקאות בסעיף "הכנסות ריבית מנכסים במטבע חוץ בחו"ל".

הבנק מבצע גם עסקאות רכש חוזר (Repo). עסקה כזאת מורכבת ממכירת ניירות ערך בכפיפות להסכם בדבר רכישתם בעתיד. העסקה מטופלת כחוב מובטח, ולפיכך ניירות הערך שנמכרו במסגרתה לא נגרעים מנכסי הבנק. ההתחייבות לרכישת ניירות הערך כלולה בסעיף "ניירות ערך שנמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר". בדוח הרווח וההפסד מוצגות תוצאות העסקאות בסעיף "הכנסות ריבית מנכסים במטבע חוץ בחו"ל".

ב. עסקאות החלף (Swaps) ועסקאות עתידיות (Forwards) בין מטבעות חוץ

עסקאות אלו כלולות במאזן לפי סכום ההפרש שבין קבלת מטבע חוץ למסירת מטבע חוץ בעתיד, בתוספת יתרת הפרמיה שלא הופחתה ומוצגות במאזן בסעיף "מכשירים פיננסיים נגזרים". בדוח הרווח וההפסד מוצגות תוצאות העסקאות בסעיף "הכנסות ריבית מנכסים במטבע חוץ בחו"ל".

ג. עסקאות עתידיות (Futures)

יתרת החוזים העתידיים לתאריך הדוח הכספי, בשווים ההוגן, מוצגת בביאור 17 - "התקשרויות, מכשירים פיננסיים והתחייבויות תלויות". בדוח הרווח וההפסד נרשם השינוי בשער החוזים בסעיף "הכנסות (הוצאות) פיננסיות אחרות - מניירות ערך וממכשירים פיננסיים נגזרים".

יח. קיזוז יתרות כספיות

נכסים כספיים והתחייבויות כספיות מוצגים במאזן בסכום נטו רק כאשר יש לבנק זכות חוקית לקיזוז, הניתנת לאכיפה, וכן כאשר יש כוונה לפרוע את הנכס וההתחייבות על בסיס נטו או לממש את הנכס ולפרוע את ההתחייבות בו-זמנית.

יט. ירידת ערך נכסים

הבנק מיישם את תקן חשבונאות מספר 15 (מתוקן) בדבר ירידת ערך נכסים (להלן - התקן). התקן קובע נהלים שעל הבנק ליישם כדי להבטיח שנכסיו במאזן (אשר עליהם חל התקן) לא יוצגו בסכום העולה על הסכום בר-ההשבה שלהם, שהוא מחיר המכירה נטו, או שווי השימוש (הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים לנכוע מהשימוש בנכס וממימושו), הגבוה שבהם. התקן חל על כל הנכסים במאזן, למעט נכסים כספיים. כן קובע התקן את כללי ההצגה והגילוי לגבי נכסים שערכם ירד. כאשר ערכו של נכס במאזן עולה על הסכום בר-ההשבה שלו, הבנק מכיר בהפסד מירידת הערך בגובה הפער שבין ערכו של הנכס בספרים לסכום בר-ההשבה שלו. הפסד שהוכר כאמור יבוטל רק אם חלו שינויים באומדנים ששימשו בקביעת הסכום בר-ההשבה של הנכס מהמועד שבו הוכר ההפסד האחרון מירידת ערך.

כ. דוח על תזרימי מזומנים

דוחות כספיים אלה אינם כוללים דוחות על תזרימי המזומנים, משום שבאלה אין מידע משמעותי מעבר למופיע בדוחות הכספיים; זאת גם בהתאם למקובל בחלק מהבנקים המרכזיים בעולם.

כא. מסים

על פי חוק בנק ישראל התש"ע-2010 לעניין תשלום מסים, ארנונות, אגרות ותשלומי חובה אחרים דין הבנק כדין המדינה.

2. נכסים והתחייבויות במטבע חוץ בחו"ל

יתרות מטבע חוץ

בניתוח כלכלי, כפי שמוצא בדברי ההסבר, ההתייחסות היא ליתרות מטבע החוץ המורכבות מיתרת הסעיף "נכסים במטבע חוץ בחו"ל" בניכוי יתרת הסעיף "התחייבויות במטבע חוץ לחו"ל". מדיניות ההשקעה של בנק ישראל מתייחסת ליתרות אלו.

להלן הרכב יתרות מטבע החוץ:

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		
2015	2016	2015	2016	
(מיליוני דולרים)		(מיליוני שקלים חדשים)		
91,555	99,996	357,249	384,483	הנכסים במטבע חוץ בחו"ל
(980)	(1,549)	(3,826)	(5,955)	בניכוי ההתחייבויות במטבע חוץ לחו"ל
90,575	98,447	353,423	378,528	סך כל יתרות מטבע החוץ¹
<small>(1) יתרות מטבע חוץ כוללות יתרות בגין ביטחונות על עסקאות עתידיות, המוצגות בצד הנכסים בסעיף "נכסים אחרים" במטבע חוץ בחו"ל ובצד ההתחייבויות בסעיף "התחייבויות אחרות" במטבע חוץ לחו"ל.</small>				

במספרי השוואה לשנת 2015 סווג סכום של כ-3,315 מיליון ש"ח מהסעיף "ניירות ערך שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר" לסעיף "חשבונות עובר ושבי". סעיפים אלה מוצגים במאזן כ"נכסים במטבע חוץ בחו"ל".

3. קרן המטבע הבין-לאומית¹

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		
2015	2016	2015	2016	
(מיליוני SDR)		(מיליוני שקלים חדשים)		
1,061	1,921	5,738	9,929	המכסה בקרן המטבע הבין-לאומית
(780)	(1,889)	(4,218)	(9,763)	בניכוי ההתחייבות בגין המכסה
281	32	1,520	166	Reserve Tranche
48	59	261	305	הלוואות NAB
849	780	4,591	4,034	זכויות משיכה מיוחדות (SDRs)
1,178	871	6,372	4,505	סך כל היתרה בקרן המטבע הבין-לאומית
<small>(1) היתרות נושאות ריבית בהתאם לתנאי הקרן.</small>				

א. השתתפות בנק ישראל בקרן המטבע הבין-לאומית

לכל מדינה החברה בקרן המטבע הבין-לאומית יש מכסה (Quota) להשתתפות בהון הקרן, מכסה הנקובה במטבע SDR. חלק מהמכסה, המשולם במזומן (Reserve Tranche), מועבר לקרן במטבע חוץ וניתן למשיכה על ידי המדינה, וחלקה האחר מופקד בבנק המרכזי של המדינה בפיקדונות ובשטרות צמודים ל-SDR.

בשנת 2011 בוצעה רפורמה במכסות ובזכויות ההצבעה בקרן המטבע: בשלב הראשון, שנכנס לתוקף במארס 2011, הוגדלה המכסה של ישראל בכ-133 מיליוני SDR, ליתרה בסך כ-1,061 מיליוני SDR; בפברואר 2016 בוצע השלב השני, שבמסגרתו הוגדלה המכסה של ישראל בקרן המטבע בכ-860 מיליוני SDR, לכ-1,921 מיליוני SDR.

מאז שנת 1999 משולבת ישראל בתוכנית העסקאות הפיננסיות של קרן המטבע (Financial Transaction Plan). התוכנית היא מנגנון שבאמצעותו מדינה החברה בקרן יכולה להחליף עמה SDR או מטבע זר תמורת המטבע המקומי שלה, ומדינה אחרת מתבקשת לבצע החלפה נגדית. ביצוע פעולות במסגרת תוכנית זו משנה את הרכב המכסה, בין חלק המכסה המשולם במזומן (ה-Reserve Tranche) לבין החלק האחר של המכסה הכולל פיקדונות ושטרות המופקדים בבנק המרכזי (התחייבות בגין המכסה).

ב. הלוואות NAB

בשנת 2010 הצטרפה מדינת ישראל להסדר של קרן המטבע בשם NAB (New Arrangements to Borrow).

על פי ההסדר מדינות, וביניהן ישראל, מעמידות לקרן קו אשראי, ובמסגרתו ניתנות הלוואות שמועד פירעוןן הוא כעבור עשר שנים. עם זאת יש אפשרות שההלוואות יוחזרו לישראל, על פי בקשתה, במועד מוקדם יותר - במקרה שהמדינה תזדקק לכספים אלו.

נכון ליום 31 בדצמבר 2016, העניק הבנק הלוואות נושאות ריבית בהתאם לתנאי הקרן, בסך כולל של כ-59 מיליוני SDR (305 מיליוני שקלים חדשים).

במקביל להגדלת המכסה של ישראל בקרן המטבע בפברואר 2016, פחתה תקרת קו האשראי שבנק ישראל מעמיד לשימוש הקרן מ-500 מיליוני SDR (2,704 מיליוני שקלים חדשים) ביום 31 בדצמבר 2015 ל-340 מיליוני SDR (1,757 מיליוני שקלים חדשים) ביום 31 בדצמבר 2016.

ג. זכויות משיכה מיוחדות (SDRs)

היתרה כוללת זכויות משיכה מיוחדות שקרן המטבע הבין-לאומית הקצתה למדינת ישראל. כנגד הקצאות אלו יש לבנק ישראל התחייבות ללא מועד פירעון כלפי הקרן, וזו מוצגת בסעיף "קרן המטבע הבין-לאומית ואחרות" בצד ההתחייבויות.

המדינה אינה חייבת להחזיק את כל זכויות המשיכה המיוחדות שהוקצו לה. בסוף שנת 2009 הצטרפה ישראל לתוכנית נוספת של קרן המטבע, "הסכם התנדבותי לרכישה ומכירה של זכויות משיכה מיוחדות" (Voluntary arrangement for the purchase and sale of SDRs). במסגרת תוכנית זו מדינת ישראל עשויה להתבקש למכור או לקנות SDR ממדינות החברות בקרן, על פי הנחיות הקרן. פעולות אלו נרשמות בסעיף "זכויות משיכה מיוחדות (SDRs)".

על פי הסכם זה, המסגרת של התוכנית הוגדרה כך שהחזקות ה-SDR של ישראל יהיו בטווח שבין 50 אחוזים מסך ה-SDR שקרן המטבע הקצתה לישראל (קרן המטבע הקצתה לישראל 884 מיליון SDR)

לבין מקסימום של 145 אחוזים מההקצאה. קרן המטבע התחייבה להתייעץ עם ישראל לפני כל בקשה לקנייה או מכירה של SDR במסגרת התוכנית.

4. אשראי לממשלה

הסעיף כולל אשראי בגין קרנות דו-לאומיות אשר ניתן לממשלת ישראל לצורך השקעה משותפת עם ממשלת ארה"ב בקרנות דו-לאומיות למחקר, לפיתוח תעשייתי ולמדע. כספי הקרנות הופקדו על ידי הקרנות כפיקדונות בבנק ישראל ומוצגים במאזן בצד ההתחייבויות בסעיף "קרן המטבע הבין-לאומית ואחרות" במטבע חוץ. הן האשראי והן פיקדונות הקרן נושאים ריבית קבועה של 4.125%-4%, או ריבית על בסיס הליבור.

5. ניירות ערך סחירים

הסעיף כולל ניירות ערך ממשלתיים סחירים במטבע מקומי, הצמודים למדד המחירים לצרכן הידוע בתאריך המאזן וכן ניירות ערך לא-צמודים. ניירות הערך מוצגים לפי שוויים ההוגן.

6. נכסים אחרים

ליום 31 בדצמבר		
2015	2016	
(מיליוני שקלים חדשים)		
74	72	הלוואות לעובדים
5	4	חייבים שונים
79	76	סך כל הנכסים האחרים

7. מוסדות כספיים בין-לאומיים

ליום 31 בדצמבר		
2015	2016	
(מיליוני שקלים חדשים)		
282	282	השקעה במניות ה-BIS
659	-	יתרות בגין מוסדות כספיים בין-לאומיים אחרים ¹
941	282	סך הכול

(1) היתרות הן בגין המוסדות הבאים:

- (א) The World Bank Group
- .1 IBRD - International Bank for Reconstruction and Development
 - .2 IDA - International Development Association
 - .3 MIGA - Multilateral Investment Guarantee Agency
 - .4 IFC - International Finance Corporation
- (ב)
- EBRD - European Bank for Reconstruction and Development
 - (ג) IDB - Inter-American Development Bank
 - IIC - Inter-American Investment Corporation

בדצמבר 2016 נחתם הסכם בין בנק ישראל לממשלת ישראל להעברת ייצוג המדינה מבנק ישראל לממשלה במוסדות הבין-לאומיים הבאים: קבוצת הבנק העולמי, קבוצת הבנק הבין-אמריקאי לפיתוח, והבנק האירופי לשיקום ופיתוח. כחלק מהסכם זה שילמה הממשלה לבנק ישראל את שווי ההוגן של המניות שבנק ישראל רכש בארגונים אלו. הממשלה התחייבה לשאת בכל התשלומים וההתחייבויות במסגרת חברות המדינה במוסדות אלו לרבות אלה שבהם נשא או להם התחייב בנק ישראל. בעת ההשקעות במוסדות הבין-לאומיים, בנק ישראל נדרש לרכוש לקבל על עצמו התחייבויות נוספות כלפי המוסדות מעבר לסכומי ההשקעות בפועל לתשלום עפ"י דרישה, (Capital Callable), שאותן יוכלו המוסדות לממש רק בעת הצורך. אפשרות שסבירות התממשותה נמוכה. יתרת ההתחייבויות האמורות ליום 31 בדצמבר 2016 עומדת על 4,342 מיליוני שקלים חדשים. (ליום 31 בדצמבר - 2015 בסך 4,346 מיליוני שקלים חדשים).

נכון למועד פרסום הדוחות, טרם הוסדרה העברת האחריות בגין ההתחייבויות הנוספות, כאמור מול המוסדות, בנק ישראל והממשלה פועלים להסדרתה.

8. רכוש קבוע

סך הכול	צידוד וריהוט, מחשבים, תוכנות וכלי רכב	קרקע ומבנים ¹	
(מיליוני שקלים חדשים)			
עלות			
646	365	281	יתרה ליום 1 בינואר 2016
60	36	24	תוספות
(1)	(1)	-	גריעות
705	400	305	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
פחת שנצבר			
260	204	56	יתרה ליום 1 בינואר 2016
53	41	12	תוספות
(1)	(1)	-	גריעות
312	244	68	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
393	156	237	יתרה מופחתת ליום 31 בדצמבר 2016
386	161	225	יתרה מופחתת ליום 31 בדצמבר 2015

(1) הקרקע בקריה בירושלים, שעלותה והעלות המופחתת של המבנים שעליה ליום 31 בדצמבר 2016 הן בסך כ-211 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2015 כ-192 מיליוני שקלים חדשים), חכורה מרשות מקרקעי ישראל עד ליום 30 ביוני 2016. נכון למועד פרסום הדוח הבנק פועל מול רשות מקרקעי ישראל להארכת הסכם החכירה.

9. שטרי כסף ומעות במחזור

ליום 31 בדצמבר 2015		ליום 31 בדצמבר 2016		
הכמות	שקלים חדשים	הכמות	שקלים חדשים	
(מיליונים)		(מיליונים)		
שטרי כסף ומעות במחזור				
746	37.28	791	39.54	עשרים שקלים חדשים
2,986	59.72	3,031	60.62	חמישים שקלים חדשים
16,489	164.89	16,859	168.59	מאה שקלים חדשים
51,189	255.94	53,120	265.60	מאתיים שקלים חדשים
2,070		2,188		מעות במחזור
2		2		אחר ¹
5		5		שטרות ומעות זיכרון
73,487		75,996		סך הכול

(1) היתרה עיקרה פריטי מטבע מיוחדים הנמצאים במחזור.

10. פיקדונות הממשלה

יתרות הממשלה מורכבות מיתרות במטבע מקומי ויתרות במטבע חוץ. כל יתרות הממשלה בבנק ישראל (למעט מספר יתרות חריגות) ניתנות לקיזוז ביניהן.

ליום 31 בדצמבר 2015		ליום 31 בדצמבר 2016		
2015	2016	2015	2016	
(מיליוני דולרים)		(מיליוני שקלים חדשים)		
פיקדונות במטבע חוץ¹				
2,317	2,212	9,040	8,506	פיקדונות שוטפים
188	202	735	776	פיקדון אחר
2,505	2,414	9,775	9,282	סך כל הפיקדונות במטבע חוץ
		12,766	15,134	פיקדונות במטבע מקומי² - שוטפים
		22,541	24,416	סך כל פיקדונות הממשלה

(1) פיקדונות הממשלה במטבע חוץ הפיקדונות השוטפים משמשים למימון הפעילות התקציבית. על חלק מפיקדונות הממשלה במטבע חוץ משולמת ריבית, בגובה שיעור הריבית על שטרי אוצר אמריקאים שמועד פדיונם הממוצע הוא כעבור 6 חודשים. שיעור הריבית הממוצע עמד בשנת 2016 על 0.42% (בשנת 2015 - 0.14%).

(2) פיקדונות הממשלה במטבע מקומי הפיקדונות השוטפים והיתרות המשמשות להשאלת אג"ח מיועדים למימון הפעילות התקציבית. על הפיקדונות השוטפים במטבע מקומי נגבית (ביתרת חובה) או משולמת (ביתרת זכות) ריבית בגובה הריבית הבסיסית (prime). השיעור הממוצע של הריבית הבסיסית עמד בשנת 2016 על 1.6% (בשנת 2015 - 1.62%). זאת למעט יתרות הממשלה המשמשות להשאלת אג"ח ויתרות ממשלה נוספות שבגינן נגבית ריבית שונה.

11. פיקדונות התאגידים הבנקאיים

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		
2015	2016	2015	2016	
(מיליוני דולרים)		(מיליוני שקלים חדשים)		
291	201	1,136	772	פיקדונות במטבע חוץ¹ (פמ"ח)
				פיקדונות במטבע מקומי²
		144,000	172,001	פיקדונות לזמן קצוב
		26,224	34,502	פיקדונות עובר ושכ
		170,224	206,503	סך כל הפיקדונות במטבע מקומי
		171,360	207,275	סך כל פיקדונות התאגידים הבנקאיים

- (1) פיקדונות במטבע חוץ
פיקדונות עובר ושכ במטבע חוץ (פמ"ח) משמשים נכס מזיל כנגד פיקדונות של תושבי חוץ במטבע חוץ. חובת הנזילות נעה בין 0% ל-6%, בהתאם לתקופת הפיקדון.
- (2) פיקדונות במטבע מקומי
(א) בנק ישראל מקבל מהתאגידים הבנקאיים פיקדונות לזמן קצוב בשקלים חדשים. הפיקדונות מתקבלים במכרז לתקופות של יום, שבוע וחודש. פיקדונות אלו אינם משמשים נכס מזיל כנגד חובת הנזילות של התאגידים הבנקאיים. נוסף על כך מתקבלים פיקדונות במסגרת חלון הפיקדונות שעומד לרשות התאגידים הבנקאיים, בריבית של 0.1% מתחת לריבית בנק ישראל.
שיעור הריבית על הפיקדונות בחלון הפיקדונות ליום 31 בדצמבר 2016 עמד על 0.0% (ליום 31 בדצמבר 2015 - 0.0%). שיעור הריבית הממוצע על הפיקדונות בחלון הפיקדונות בשנת 2016 עמד על 0.0% (בשנת 2015 - 0.0%). שיעור הריבית הממוצע על הפיקדונות לזמן קצוב במכרז ליום 31 בדצמבר 2016 עמד על 0.1% (ליום 31 בדצמבר 2015 - 0.1%). שיעור הריבית הממוצע על הפיקדונות לזמן קצוב במכרז בשנת 2016 עמד על 0.1% (בשנת 2015 - 0.12%).
(ב) פיקדונות עובר ושכ של התאגידים הבנקאיים במטבע מקומי משמשים נכס מזיל כנגד פיקדונות במטבע ישראלי ופיקדונות של תושבי ישראל במט"ח. חובת הנזילות נעה בין 0% ל-6%, בהתאם לתקופת הפיקדון.

12. קרן המטבע הבין-לאומית ואחרות

ליום 31 בדצמבר		
2015	2016	
(מיליוני שקלים חדשים)		
4,777	4,568	זכויות משיכה מיוחדות שהוקצו ¹
137*	129	אחרות ²
4,914	4,697	סך הכול

- (1) "זכויות משיכה מיוחדות" (SDRs - Special Drawing Rights) הן כספים שמדינות החברות בקרן המטבע הבין-לאומית התחייבו לרכוש מהקרן. להתחייבות זו לא נקבע מועד פירעון והיא נושאת ריבית בהתאם לתנאי הקרן. קרן המטבע מקצה למדינות החברות בה זכויות משיכה מיוחדות באופן יחסי לגודל מכסתן. למדינת ישראל הוקצו עד ליום 31 בדצמבר 2016 כ-884 מיליוני SDR.
(2) הסעיף כולל בעיקר התחייבויות לקרנות דו-לאומיות.
(* סווג מחדש)

13. מק"ם

ליום 31 בדצמבר		
2015	2016	
(מיליוני שקלים חדשים)		
116,000	104,999	ערך הפדיון של המק"ם שנמכר לציבור
(161)	(138)	בניכוי הניכיון בעת המכירה לציבור
115,839	104,861	התמורה ממכירה של המק"ם לציבור
95	73	בתוספת הפחתת הפרש הניכיון המתייחס לתקופה שעד לתאריך המאזן
115,934	104,934	סך כל יתרת המק"ם

חוק מילווה קצר מועד התשמ"ד-1984 מסמיך את הממשלה להנפיק איגרות חוב שיימכרו לבנק ישראל בלבד. הבנק ימכור אותן לציבור ויקנה אותן ממנו לצורך מילוי תפקידיו. הממשלה חייבת להפקיד בבנק ישראל את מלוא התמורה מאיגרות החוב, ואינה רשאית להשתמש בתמורה זו אלא לשם פירעון המילווה לפי החוק האמור, או לתשלום התשואה עליו. רכישת איגרות החוב מהממשלה על ידי בנק ישראל והפקדת התמורה בגין רכישה זו בבנק ישראל אינן משתקפות במאזן הבנק. יתרת המק"ם המוצגת במאזן הבנק משקפת את מחיר הפדיון של המילווה שבידי הציבור, בניכוי יתרת הניכיון שטרם הופחתה.

14. התחייבויות אחרות

ליום 31 בדצמבר		
2015	2016	
(מיליוני שקלים חדשים)		
5,982	6,040	התחייבות לפנסיה ולתשלומי פרישה
187	181	התחייבות לזכויות עובדים ואחרות
74	430	זכאים שונים ¹
6,243	6,651	סך כל ההתחייבויות האחרות

(1) היתרה עיקרה התחייבות לגופים המנהלים חשבון בבנק ישראל.

א. התחייבות לפנסיה ולתשלומי פרישה

ההתחייבות לפנסיה מחושבת על פי הסכם הגמלאות לעובדי הבנק וגמלאיו שהחלו בעבודתם לפני חודש ספטמבר 2002 ולשאריהם (ליום 31 בדצמבר 2016 - 248 עובדים ו-854 גמלאים ושארים; ליום 31 בדצמבר 2015 - 271 עובדים ו-842 גמלאים ושארים). ההתחייבות לפנסיה כוללת תשלום קצבאות עתידיות לעובדי הבנק, לעובדי הבנק לשעבר שהפנסיה שלהם מוקפאת, לגמלאים ולשאריהם. נוסף על כך כוללת ההתחייבות תשלום עבור פדיון ימי מחלה בעת הפרישה ומענקי פרישה. התחייבות הבנק מחושבת על בסיס נתוני המשכורות והקצבאות של חודש דצמבר 2016 ומבוססת על חישוב אקטוארי. חישוב זה נערך כשיטת הערכה של הטבות הנצברות בהתחשב בכרמטרים שונים

- שיעורי הפרישה המוקדמת, שיעורי הפנסיה לשארים ויתומים, רמות הוותק והדרגות של העובדים, שיעורי המס הרלוונטיים ועוד.

החישוב האקטוארי מבוסס על שיעורי התמותה ולוחות דמוגרפיים אחרים, שפרסם אגף שוק ההון, הביטוח והחיסכון של משרד האוצר לקרנות הפנסיה בחוזר פנסיה 1-3-2013 בדבר הכנת תחשיבים אקטואריים. החישוב נעשה בהנחת עליית שכר ריאלית שנתית לעובדים בשיעור של 1.5% ו-3% בהתאם לגיל העובד.

לעובדי הבנק שהחלו בעבודתם לאחר חודש ספטמבר 2002 התחייבות הבנק לתשלום פנסיה ופיצויים מכוסה על ידי הפקדות שוטפות על שם העובדים בקופות מוכרות לפנסיה ופיצויים. הסכומים שהופקדו כאמור אינם בשליטתו ובניהולו של הבנק, ולפיכך לא ניתן להם ולהתחייבויות שבגינם הם הופקדו ביטוי במאזן.

ב. התחייבות לזכויות עובדים ואחרות

סעיף זה כולל התחייבות לחופשה לעובדים בסכום של כ-116 מיליוני שקלים חדשים. (בשנת 2015 - כ-111 מיליוני שקלים חדשים.)

ההתחייבות ליום 31 בדצמבר מחושבת על בסיס צבירת ימי חופשה והשכר הקובע לפדיון חופשה ליום 31 באוקטובר. ההפרש בהתחייבות הנובע מההפרש בין צבירת ימי חופשה ליום 31 באוקטובר לבין צבירתם ליום 31 בדצמבר אינו מהותי.

15. חשבונות שיערוך

חשבונות השיערוך כוללים רווחים לא-ממומשים משיערוך הפריטים הבאים (ראו ביאורים 1.1, 1.1 ג., 1.1 ד.):

ליום 31 בדצמבר		
2015	2016	
(מיליוני שקלים חדשים)		
23,025	19,559	יתרות הנקובות במטבע חוץ
4,393	7,127	ניירות ערך סחירים במטבע חוץ
1,231	949	ניירות ערך סחירים במטבע מקומי
(1,939)	(2,071)	שינויים בהנחות אקטואריות בחישוב ההפרשה לפנסיה
26,710	25,564	סך כל חשבונות השיערוך

16. הון מניות וקרן שמורה

נתוני הון המניות והקרן השמורה מופיעים בדוחות הכספיים בסכומים מדווחים. (ראו ביאור 1.1 ג.). הנתונים בערכים נומינליים היסטוריים הם: הון מניות 60 מיליוני שקלים והקרן השמורה 260 מיליוני שקלים לימים 31 בדצמבר 2016 ו-2015. הקרן השמורה שימשה בעבר להגדלת הון הבנק בהתאם לסעיף 6 לחוק בנק ישראל התשי"ד-1954.

17. התקשרויות, מכשירים פיננסיים והתחייבויות תלויות

ליום 31 בדצמבר		
2015	2016	
(מיליוני שקלים חדשים)		
א. התקשרויות (חוץ-מאזניות)		
4	-	ערבויות בגין יצוא של הממשלה
42	41	אשראי תעודות
ב. מכשירים פיננסיים		
עסקות החלף (Currency Swaps) ועסקות עתידיות במטבע חוץ (Forwards)		
730	3,283	שווי הוגן
86,043	90,230	קבלת מטבע חוץ בעתיד
84,950	86,501	מסירת מטבע חוץ בעתיד
עסקות עתידיות (Futures) על מדדי מניות - שווי הוגן :		
4	-	התחייבות לרכוש - נקוב בדולר
35	-	התחייבות לרכוש - נקוב באירו
-	9	התחייבות למכור - נקוב בדולר
-	(13)	התחייבות למכור - נקוב באירו
עסקות עתידיות (Futures) על ריבית - שווי הוגן :		
24	-	התחייבויות למכור - נקוב בדולר
עסקות עתידיות (Futures) על איגרות חוב - שווי הוגן :		
-	16	התחייבות למכור - נקוב בדולר
-	(8)	התחייבות לרכוש - נקוב בדולר
ג. התחייבויות תלויות		
<p>כנגד בנק ישראל תלויות מספר תביעות. בגין תביעות אלו לא נכללה כל הפרשה בספרי הבנק, משום שעל פי הערכת הבנק, המתבססת על חוות הדעת של המחלקה המשפטית שלו, הסיכויים כי התביעות תתקבלנה קלושים, או שהסכומים אינם מהותיים.</p>		

18. הכנסות (הוצאות) ריבית מנכסים במטבע חוץ בחו"ל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	
(מיליוני שקלים חדשים)		
5	(24)	מחשבונות עובר ושכ
2	(33)	מפיקדונות לזמן קצר
1,279	1,816	מניירות ערך סחירים
(3)	(21)	מניירות ערך שנרכשו או שנמכרו במסגרת הסכמי מכר חוזר או רכש חוזר
253	682	ממכשירים פיננסיים נגזרים, נטו
3	4	מקרה המטבע הבין-לאומית
1,539	2,424	סך הכול

19. הכנסות ריבית מהמשלה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	
(מיליוני שקלים חדשים)		
76	76	מקרנות דו לאומיות ¹
529	343	מניירות ערך במטבע מקומי
605	419	סך הכול

(1) ראו ביאור 4.

20. הכנסות ריבית אחרות

הסעיף כולל הכנסות ריבית מבנקים על יתרות הנושאות ריבית בשיעור ריבית בנק ישראל.

21. הוצאות ריבית לבנקים ולציבור

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	
(מיליוני שקלים חדשים)		
362	144	בנין מק"ם
148	144	בנין פיקדונות לזמן קצוב
510	288	סך הכול

22. הוצאות ריבית לממשלה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	
(מיליוני שקלים חדשים)		
232	283	בגין יתרות במטבע מקומי
1	4	בגין יתרות במטבע חוץ
233	287	סך הכול

23. הוצאות ריבית אחרות

הסעיף כולל בעיקר הוצאות ריבית בגין פיקדונות של הקרן הדו-לאומית למחקר ולפיתוח תעשיית ארה"ב-ישראל, פיקדון של הקרן הדו-לאומית למדע ארה"ב-ישראל ומוסדות כספיים בין-לאומיים.

24. הכנסות (הוצאות) פיננסיות אחרות – מניירות ערך וממכשירים פיננסיים נגזרים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	
(מיליוני שקלים חדשים)		
1,319	1,153	ניירות ערך במטבע חוץ ¹
98	(531)	מכשירים פיננסיים נגזרים במטבע חוץ ²
1,417	622	סך הכול

(1) הכנסות מדיבינד, רווח (הפסד) ממכירת ניירות ערך וכן הפסד מירידת ערכם של ניירות ערך בסוף השנה נטו.
 (2) כולל הכנסות (הוצאות) פיננסיות ממימוש מכשירים פיננסיים נגזרים.

25. הכנסות (הוצאות) פיננסיות אחרות – מהפרשי שערים

הסעיף כולל הפרשי שערים בגין יתרות הנקובות במטבע החוץ - ראו ביאורים 1.1, 1.1, 1.1, 1.1.

26. הכנסות (הוצאות) פיננסיות אחרות – שונות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	
(מיליוני שקלים חדשים)		
-	4	במטבע מקומי
(29)	(27)	במטבע חוץ
(29)	(23)	סך הכול¹

(1) הסעיף כולל הכנסות (הוצאות) מעמלות הנובעות מהפעילות הפיננסית של בנק ישראל, ממוסדות כספיים בין-לאומיים ומהלוואות לעובדים.

27. הוצאות הנהלה וכלליות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	
(מיליוני שקלים חדשים)		
302	316	שכר וזכויות עובדים ¹
242	207	גמלת פנסיה ופרישה ²
129	152	כלליות
673	675	סך הכול

(1) בגין תשלומי שכר והפרשה לחופשה לעובדים (ליום 31 בדצמבר 2016 ו-2015 - 753 ו-754 משרות, בהתאמה).
(2) בגין תשלומי גמלת פנסיה תקציבית לגמלאים ועדכון התחייבות הבנק לפנסיה. (ראו ביאור 14).

28. הוצאות אחרות

בשנת 2016 הסעיף כולל בעיקר הפסד הון מהעברת ייצוג המדינה מבנק ישראל לממשלה במוסדות הבין לאומיים (ראו ביאור 7). בשנת 2015 הסעיף כלל בעיקר הפסדי הון מגריעת רכוש קבוע.